

Bogár László: Világháború és Béketanács

2026 március 03. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

(Ez az írás még a háború el?tt született, de talán éppen ezért lehet érdekes.)

A Béketanács ugyan közvetlenül a közel-keleti béke feltételeinek megteremtését t?zte ki célul, de valójában a

kialakulóban lév? új világhatalmi rendszer alapintézménye lehet.

Washingtonban lezajlott a Donald Trump által Davosban, a Világgazdasági Fórumon kezdeményezett Béketanács (Board of Peace) els? ülése, amelyen a magyar miniszterelnök is részt vett. A Béketanács ugyan közvetlenül a közel keleti béke feltételeinek megteremtésére irányul, de valójában a kialakulóban lév? új világhatalmi rendszer alapintézménye lehet. Teljesen logikus ugyanis, hogy ha „világrendszerváltás” zajlik, akkor ennek egyik dönt? fontosságú következménye a világhatalom gyakorlására szolgáló szervezeti-intézményi talapzat megváltozása.

A jaltai megállapodás, majd a német újraegyesítést követ? „post-Jalta” korszak intézményrendszere az amerikai világbirodalom stratégiáját tükrözte. Az ENSZ, az európai integráció és a NATO mind-mind amerikai birodalmi projektek. Az ENSZ ezt szimbolikusan azzal is kifejezi, hogy székhelye New Yorkban van. Az európai integráció az amerikai birodalom globális hatalmi-gazdasági szervez?désének európai „részlege”, a NATO pedig a globális katonai üt?er? európai szárnya.

Az elmúlt évtized során azonban kiderült, hogy az amerikai világbirodalom már nem rendelkezik olyan arányban a világ anyagi és szimbolikus er?forrásai felett, ami lehet?vé tenné számára eddig követett akaratátviteli rendszerének m?ködtetését. A „nem Nyugat” meghatározó országai, f?ként Kína olyan pozícióra tettek szert, ami ezt már lehetetlenné teszi, és az amerikai birodalom kiprovokált agresszív háborúja az eurázsiai együttm?ködési rendszer ellen, azon belül is f?ként Oroszország ellen, kudarcba fulladt. Ráadásul átgondolatlan stratégiájával az eurázsiai együttm?ködési rendszert szétverte ugyan, de szinte összeolvasztotta Kínát és Oroszországot, létrehozva ezzel egy olyan szinergikusan m?köd? komplexumot, ami már végleg legy?zhetetlen az amerikai birodalom számára. Amely birodalom végzetesen eladósodott, és olyan mértékben vált sebezhet?vé, ami új világegyezség kezdeményezésére kényszeríti. Ez az egyezség az eurázsiai együttm?ködés általa véghezvitt szétverése nyomán Európa, Oroszország és Kína együttm?ködése helyett az Amerika, Oroszország, Kína együttm?ködésre épülne. És ennek az együttm?ködésnek lenne alapintézménye a most el?ször ülésez? Béketanács.

Ám a kezdeményez? Donald Trump nincs könny? helyzetben, amit szimbolikusan jó mutat az a tény, hogy nemcsak hogy egy nap alatt nem tudott békét teremteni, de most, több mint egy év elteltével a háború befejezésének esélye rosszabb és távolibb, mint valaha is volt. És ennek az oka az, hogy ez nem egy lokális, hanem egy globális háború. Globális háború, amelynek három frontja van, az egyik a Közel-Kelet, a másik a Távol-Kelet és a harmadik Kelet-Európa. (Logikus, hogy csupa „Kelet”, mert a „Nyugat” van bajban, nagyon nagy bajban, mert csupa „Kelettel” kell ütköznie) És ráadásul ez a nemzetként való létezésének idén csupán 250. évfordulóját ünnepl? világbirodalom mindhárom „keleti fronton” egy-egy sok ezer éve létez? nagykultúrára épül? „civilizációs” állammal került ütköz?pályára, Oroszországgal, Kínával és Iránnal.

Bár Donald Trump már deklarálta, hogy a felszínen orosz–ukrán konfliktusként mutatkozó háború lezárása sokkal nehezebb, mint gondolta, de kudarcának f? oka az, hogy ? maga is foglya annak a hamis elbeszélési módnak, amely tabuként kezeli azt az evidenciát, hogy ez egy világháború, amely világháború három frontjának mélyszerkezete összeér. Ez a „közös gyökérzet” a legmélyebb tabu, mert itt valóban egy olyan kérdéssel kell szembesülnünk, amelynek „kimondhatatlansága” a kudarc f? oka. És ez az, hogy van egy „három plusz egyedik” szintén sok ezer éves civilizációs állam, amelynek, akárcsak Amerikának, van nemzetállami és van globális világbirodalmi szintje is, és ez Izrael.

Amerikával együtt élte át az elmúlt évszázadban azt, hogy történelme során el?ször van egyszerre nemzetállama és világbirodalma is, és természetes törekvése az, hogy mindkett?t meg is tartsa, bármiképpen is alakul át a világhatalom rendszere. Szilárd biztosítékokat akar tehát err?l a leend? „háromtest-birodalom” mindhárom „teste” részér?l, ám, míg ez Amerika esetében a legteljesebb evidencia, a másik két „test” ennek deklarálásától egyel?re vonakodni látszik. És ami ennél is kényesebb kérdés, az az, hogy bár Izrael azt remélte, hogy a 2023. októberi támadást követ?en a világ minden országa egyértelm? garanciát ad számára ahhoz, hogy nemzetállama és világállama egyaránt megmarad, e garanciának egyel?re semmi jele.

Donald Trump éppen azért hozta létre a Béketanácsot, hogy ez, mint az új világrend alapintézménye, szervezeti keretet adjon e kényes kérdés megvitatásához. Ám sokatmondó jel az, hogy a világ országai nagyon eltér? módon reagáltak Donald Trump kezdeményezésére. Az Európai Unió országai közül egyedül Magyarország és Bulgária

az, amely már Davosban és most Washingtonban is aktívan részt vesz a Béketanács munkájában. A második csoportban azok az országok vannak, amelyek elfogadják a Béketanács stratégiai alapelveit, de egyel?re nem kívánnak aktívan bekapcsolódni annak munkájába. Érdekes módon ebbe a kategóriába tartozik maga Izrael állam is. A harmadik csoportot azok az országok alkotják, amelyek ugyan kaptak „meghívást” Donald Trumptól, de egyel?re inkább még csak „tanulmányozzák” a Béketanács munkáját, és esetleges részvételükr?l kés?bb kívánnak dönteni. Ebbe a csoportba tartozik Oroszország és Kína is, ami sokat elmond sok mindenr?l. És végül az utolsó csoport, ahová Anglia, Franciaország és Németország is tartozik, vagyis a Béketanácsot mint intézményt elutasítók tábora.

Európa meghatározó országai tehát egyel?re opponálják Amerika, Oroszország és Kína szövetségét, és Oroszország legy?zésében, alávetésében és kifoszthatóságában bízva folytatják a háborút egy Európa–Amerika–Kína alternatív „háromtest-birodalomért”. Vagyis egyel?re marad a világháború és Béketanács kett?s hatalma. Igaza van Trumpnak, érdekes id?k jönnek.

Bogár László

A szerz? közgazdász

www.magyarnemzet.hu

Ajánló